

EGE ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ 2013/14 SEZONU ÇALIŞMA RAPORU

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	3
GİRİŞ.....	4
BÖLÜM I	4
2012/13 SEZONU ZEYTİNYAĞI VE SOFRALIK ZEYTİN İHRAÇ POLİTİKALARI	4
2012/13 SEZONUNDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER	4
BÖLÜM II	9
ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI TANITIM KOMİTESİ'NİN FAALİYETLERİ	9
2013-2014 YILLARINDA ZZTK TARAFINDAN KATILIMI GERÇEKLEŞEN FUARLAR VE DİĞER FAALİYETLER	10
BÖLÜM III	15
TÜRKİYE ZEYTİNYAĞI VE SOFRALIK ZEYTİN ÜRETİMİ	15
3.1. 2013-14 SEZONU TÜRKİYE ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ	15
BÖLÜM IV	15
ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI İHRACATI	18
4.1. ZEYTİNYAĞI İHRACATI	18
4.2. SOFRALIK ZEYTİN İHRACATI	25
BÖLÜM V	29
2014 YILI İŞ PROGRAMI	29

ÖNSÖZ

Sayın Üyelerimiz,

Yönetim Kurulumuz, 2012/13 çalışma döneminde yapılan aktivitelerden önemli görülenleri 2013 Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda sunulmak üzere 2013/14 Dönemi Çalışma Raporu'nu hazırlamıştır.

Yönetim Kurulumuz, 2012/13 çalışma döneminde ve 2013/14 döneminin geride kalan döneminde şeffaf bir yönetim politikası izlemeye devam etmiş, bütün çalışmalarında sektörümüzün ülke ihracatında önem kazanmasını ve dünya pazarlarında kalıcı olmasını hedeflemiştir.

Yönetim Kurulumuz, göreve başladığı 2010 Nisan ayından bu yana sofralık zeytin, zeytinyağı ve pirina yağı ihracatını ilgilendiren konularda faal olarak çalışmıştır. Yönetim Kurulumuz, uzun yıllardır “*üretim olmazsa ihracat olmaz*” düşüncesiyle üreticiye de olabildiğince yardımcı olmaya çalışmıştır. Bununla birlikte, son çalışma döneminde dünyada zeytin üretici ülkeler arasında önemli sırada yer alabilmemiz amacıyla her platformda ülkemiz zeytin üretiminin artırılması yönünde hem ilgili kuruluşlar nezdinde girişimde bulunmuş, hem de eldeki olanaklar elverdiğince Birliğimiz bütçesinden maddi katkı sağlamıştır. Son plantasyonlarla 170 milyona ulaştığı tahmin edilen zeytin ağacı varlığımızla elde edilecek ürünlerin dünya pazarlarında sürekliliğini sağlamak üzere, geçtiğimiz yıllarda ihracatta yaşanan düşüşlerin önümüzdeki yıllarda da devam edebileceği dikkate alınarak tüm platformlarda ve tüm ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunularak dile getirilen zeytin ve zeytinyağının DİR kapsamına alınması talebimiz, içerisinde bulunduğumuz sezonda da ilgili Bakanlıklar nezdindeki toplantı ve görüşmelerde devam ettirilmiştir. Özellikle içerisinde bulunduğumuz sezonda sofralık zeytinde yaşanan sıkıntılar nedeniyle 2012/13 sezonunda gerçekleşen rekoltenin çok gerisinde kalınacağı öngörüldüğünden mevcut pazarlardaki konumumuzun kaybedilmemesi adına sofralık zeytinin DİR kapsamına alınması için tüm ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulmuştur.

Yönetim Kurulumuz, Türk Tarım Ekonomisinde en önemli on üründen biri olan zeytin ve zeytinyağının hem üretiminin hem de ihracatının devamı ve artırılması inancıyla, üretici ve ihracatçının menfaatine olan konu ile sorunları, sektörün de taleplerini dikkate almak suretiyle her platformda ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde gündeme getirmiş, üyelerimize de gerekli bilgileri vermiştir.

Çalışma raporumuzda; Yönetim Kurulumuzun 2012/13 çalışma döneminde yapmış olduğu çalışmaların yanısıra, ülkemiz ve dünya üretim, ihracat istatistiklerine yer verilmiştir.

Çalışmalarımızda ülkemiz açısından en olumlu ve yararlı sonuçların alınabilmesi için bizlere değerli görüş ve uyarıları ile ışık tutan sayıları 503'e ulaşan siz değerli üyelerimiz ile Birliklerimiz personeline bu vesile ile teşekkür ederiz.

Ali Nedim GÜRELİ
Başkan

Emin DEMİRCİ
Başkan Vekili

Hakan ÖZDOLGUN
Başkan Vekili

İsmet ÖNAL
Muhasip Üye

M.Kadri GÜNDEŞ
Üye

Davut ER
Üye

Yakup ER
Üye

Metin ÖLKEN
Üye

Mustafa ALHAT
Üye

Emre UYGUN
Üye

Ayhan BAKAN
Üye

Sezmen ALPER
Genel Sekreter

GİRİŞ

BÖLÜM I

2012/13 SEZONU ZEYTİNYAĞI VE SOFRALIK ZEYTİN İHRAÇ POLİTİKALARI

2012/13 SEZONUNDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

1.1. Markalı ve Küçük Ambalajlı Zeytinyağı ve Sofralık Zeytinde İhracat İadesinin Arttırılması, DİR Kapsamında İthalat ve İhracata İzin Verilmesi

Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurulu tarafından 2013 yılı içerisinde Ekonomi Bakanlığı'na sektörün karşı karşıya olduğu sorunlarla ilgili olarak aşağıda yer verilen konular yazılı ve sözlü olarak iletilmiştir.

- Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı'nın “Dahilde İşleme Rejimi” Kapsamına Alınması Gereksinimi

İçerisinde bulunduğumuz sezonda sofralık zeytin rekoltesinin beklenenin altında kalması nedeniyle ihracatımızda geçen yıllarla karşılaştırıldığında ciddi oranda gerilemelerle karşılaşmaktadır.

Yine 2006-2007 ihraç sezonundan bu yana zeytinyağı ihracatımızda yaşanan olağandışı düşüşlerden sonra ilk kez 2011/2012 yılı ihraç sezonunda artış eğilimine giren zeytinyağı ihracatımız 2012/2013 sezonunda en büyük üretici konumunda olan İspanya'da yaşanan düşük rekoltenin de etkisiyle önemli oranlarda artış göstermiştir.

2013/2014 sezonunda bir önceki sezonda kazanılmış olan pazarlarımızın korunabilmesini teminen sofralık zeytinin, yine 2012/2013 sezonunda zeytinyağında yaşanan ihracat artışının 2013/2014 sezonunda da devam ettirilebilmesi için ise zeytinyağının “Dahilde İşleme Rejimi” kapsamına alınması sektör için zaruri bir ihtiyaç olarak görülmektedir.

- Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Üretimine Verilen Primlerin AB'nin Verdiği Destekler Dikkate Alınarak Arttırılması

Ülkemizde, zeytinyağında üreticilere 2012 yılından itibaren **50 Kr/kg (500 TL/ton)** tutarında prim ödenmektedir. AB'de ise yürürlükte olan uygulama çerçevesinde hesaplandığında üreticiye ödenen prim 1.322,5 Euro/ton düzeyindedir.

Zeytinyağına verilen **50 Kr/kg** tutarındaki prim miktarı; en az **1 TL** seviyesine çıkarılmalıdır. Ayrıca, primden sofralık zeytin üreticisi de en az **25 Kr/kg** seviyesinde faydalandırılmalıdır. Primin arttırılması hem sektörü rahatlatarak hem de iç piyasa satışlarındaki kayıtdışılığın önüne geçilmesini sağlayacaktır. Devlet, kayıt dışı ekonomideki kaçağı prim ile engellerken üretici ürününe ve ağacına bakacak, sanayici de rakip üretici ülkelerle rekabet olanağı kazanacaktır.

- AB tarafından ülkemiz zeytinyağına uygulanan yüksek gümrük vergisinin kaldırılması

AB'nin, ülkemize en azından Tunus, Suriye gibi ülkelere tanıdığı düzeylerde vergisiz ihracat yapılabilecek şekilde kota tahsis etmesinin sağlanması önem arz etmektedir. Söz konusu düzenleme ile ilgili olarak yaşanan sıkıntılar hakkında Ekonomi Bakanlığı Avrupa Birliği Genel Müdürü Sayın Murat YAPICI'ya bilgi verilmiştir.

- **Irak'a sofralık zeytin ihracatında yaşanan sıkıntılar**

2013 yılının Şubat ayından itibaren Irak'a sofralık zeytin ve zeytinyağı ihracatı yapan bazı firmalarımızın Birliğimize yaptıkları başvurulardan; özellikle sofralık zeytin ihracatında Irak Gümrüğü'ne TIR'la gelen ürünlerin analiz yapılacağı gerekçesiyle uzun süreler bekletildiği, daha sonra ise herhangi bir ayrıntılı bilgi verilmeksizin analizlerde bakteri bulunduğu/ürünlerin bozuk olduğu ifade edilerek geri çevrilmesi şeklinde bir uygulama başlatıldığı bilgisinin Genel Sekreterliğimize iletilmesi üzerine, ilgili ihracatçı firmalarımızın özellikle (susuz) vakumlu kaselerde satışa sunulan yağlı sele zeytinlerde yaşadıkları mağduriyetin giderilmesini teminen gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

Yine 2013 yılının Mayıs ayı itibariyle Irak'a ihracat yapan üyelerimizden alınan yazılarda Irak Standardizasyon Kurumu'nun dünyada uygulanan saklama süreleri ile ilgili olarak yeni kriterler belirleyerek kavanozlu ürünlerde 1,5 yıl, tenekeli ürünlerde 1 yıl ve plastik kova ve vakumlu ürünlerde ise 6 ay olarak revize ettiği saklama sürelerinin yeniden kavanoz ve tenekeli ürünlerde 2 yıl, plastik kova ve vakumlu ürünlerde ise 1 yıl olarak revize edilmesi için Türkiye İhracatçılar Meclisi ve Ekonomi Bakanlığı'mız nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

- **Türk Gıda Kodeksi-Sofralık Zeytin Tebliği ve Türk Gıda Kodeksi-Zeytinyağı ve Pirina Yağı Tebliği ile ilgili yapılan çalışmalar**

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanarak görüşe açılan; Türk Gıda Kodeksi Zeytinyağı ve Pirina Yağı Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Taslağı ile Türk Gıda Kodeksi Zeytinyağı ve Pirina Yağı Numune Alma ve Analiz Metotları Tebliğ Taslağı ile ilgili olarak Birliğimizin görüşü Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına iletilmek üzere Ekonomi Bakanlığımıza iletilmiştir.

Türk Gıda Kodeksi-Sofralık Zeytin Tebliği taslağına ilişkin olarak üyelerimizden alınan görüşleri içeren formlar Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına iletilmek üzere Ekonomi Bakanlığımıza iletilmiştir.

- **2013 yılında uygulanan Tarımsal Ürün İhracat İadeleri Tebliğ ile ilgili yapılan çalışmalar**

2013 yılı için geçerli olacak Tarımsal Ürün İhracat Desteklerini belirleneceği Tebliğ'de, bir önceki yıla ait Tebliğ'de yer alan 2001, 2004 ve 2005 başlıklı Zeytin ürünleri ile 1509 ve 1510 fasıl başlıklı zeytinyağı ürünlerine uygulanmakta olan destek tutarlarının 2013 yılının ilk yarısında açıklanmaması nedeniyle firmalarımızın yaşadığı mağduriyet Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı Sayın İbrahim ŞENEL'e aktarılmış ve sürecin hızlandırılması sağlanmıştır.

- **Private Label ürün ihracatına verilen desteğin artırılmasına yönelik olarak yapılan çalışmalar**

Özellikle Amerika ve Avrupa'daki gıda toptancılarının kendi markalarını tescil ettirmiş olmaları nedeniyle private label ürün talep etmesi ve söz konusu pazarlarda hakim olan İspanyol ve Yunan firmaları Avrupa Birliği teşviklerinden faydalandığından firmalarımızın yaşadığı mağduriyetin giderilmesi ve rekabet gücümüzün artırılmasını teminen Private label ihracata da ülkemizde tescilli markalara verilen teşviklerin yarısı kadar teşvik verilmesi hususu Ekonomi Bakanlığımıza iletilmiştir.

1.2. Zeytin Hasat Şenlikleri

Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliğimiz Yönetim Kurulu ve Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitemizin üyeleri, Akhisar Ticaret Borsası koordinasyonunda 2013 yılının Ekim ayında düzenlenen “**Akhisar Zeytin Hasat Şenliği**” etkinliğine katılarak destek vermiştir.

1.3. Uluslararası Zeytin Konseyi (UZK) ve AB standartlarına uygun olmayan değerlere sahip zeytinyağı konusunda yapılan çalışmalar

Yönetim Kurulumuz, Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı'na Uluslararası Zeytin Konseyi ve AB standartlarına uygun olmayan değerlere sahip zeytinyağının iç tüketiminin önlenmesi amacıyla başvurularında bulunmuştur.

Bilindiği üzere, ülkemizde üretilen zeytinyağlarının tamamına yakını TS-341 Yemelik Zeytinyağı Standardı'nda ve 2010/35 no.lu Türk Gıda Kodeksi Zeytinyağı ve Pirina Yağı Tebliği'nde belirtilen koşullara uygun özelliklerdedir. İhracatta alıcılar, Uluslararası Zeytin Konseyi (COI) Standardına uygunluğu da özellikle istemektedirler.

2013/14 sezonu zeytin zeytinyağı rekolte tespit çalışmaları Birliğimizce, İzmir Ticaret Borsası eşgüdümünde ilgili kurum kuruluş temsilcilerinin katılımları ile gerçekleştirilmiş ve söz konusu incelemeler sırasında ve sezon başından bu yana Birliğimiz üyesi firmalarımızdan alınan bilgiler çerçevesinde, içerisinde bulunduğumuz 2013/14 sezonunda ülkemizde üretilen/üretilecek zeytinyağlarının Delta 7 ve Sterol değerleri bakımından TS-341, 2010/35 no.lu Tebliğ ve Uluslararası Zeytin Konseyi (COI) Standardını karşılamayacağı anlaşılmıştır.

Konuyu değerlendiren Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliğimiz Yönetim Kurulu; yalnızca içerisinde bulunduğumuz sezonda (2013/14) geçerli olmak üzere iç tüketim ve/veya ihracat için uygun değerlere sahip olmayan söz konusu ürünlerin yurtiçinde ya da ihracatta kullanılmasına olanak verilmesinin talebimiz Gıda, Tarım Hayvancılık Bakanlığı'na iletilmiştir.

1.4. Uluslararası Zeytinyağı Konseyi Toplantılarına Katılım

Bilindiği üzere, ülkemizin UZK faaliyetlerine katılımında koordinatör Bakanlık olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı görevlendirilmiştir. Anılan Bakanlığın Koordinatörlüğünde geçtiğimiz yıl Kasım ayında UZK tarafından 27-28 Kasım 2013 tarihleri arasında İspanya'da gerçekleştirilen 101.UZK Genel Kurul Toplantısı'nın Ekonomi Komitesi, Kimya Komitesi ve Tanıtım Komitesi toplantılarına Birliğimizi temsilen Başkan Yardımcısı Hakan ÖZDOLGUN katılım sağlanmıştır.

Yine ülkemizin UZK üyeliği kapsamında yürütülen çalışmalar için üye ülkelerin zeytin-zeytinyağı ulusal kalite stratejilerini Konseye sunmalarının talep edildiği konu edilerek üretim, tüketim, ar-ge, tanıtım, eğitim, teknik işbirliği, standardizasyon vb. başlıklar çerçevesinde “2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı” kapsamında zeytin-zeytinyağı sektörümüzün eylem planı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü'ne iletilmiştir.

1.5. Zeytin ve Zeytinyağı Arama Konferansı (27 Eylül 2013 İzmir-Wyndham Otel)

Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulumuzca, Türkiye İhracatçıları Meclisi'nce belirlenen, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında 500 milyar Dolar İhracat hedefine 3,8 milyar Dolarlık katkı sağlamayı öngören zeytin zeytinyağı sektörünün sorunları ile çözüm önerilerinin görüşülmesi amacıyla 27 Eylül 2013 tarihinde İzmir Wyndham Hotel'de "Zeytin-Zeytinyağı Arama Konferansı" organize edilmiştir.

Söz konusu arama konferansına sektörün önde gelen firmalarının katılımlarının yanı sıra Ekonomi Bakanlığı ve Türkiye İhracatçıları Meclisi ve Zeytincilik Araştırma İstasyonu Müdürlüğü yetkililerinin yanı sıra İzmir Ticaret Borsası, İzmir Ticaret Odası, Aydın Ticaret Borsası, Akhisar Ticaret Borsası yetkilileri katılım sağlamış ve sektörün 2023 hedefi küresel marka olma, altyapı, talep ve 2023 hedefine ulaşmada riskler başlıkları altında tartışılmıştır.

Oldukça verimli geçen söz konusu arama konferansında altı farklı çalışma grubu oluşturulmuş ve ilk oturumda küresel marka olma konusu, ikinci oturumda altyapı konusu, üçüncü oturumda ise talep ve 2023 hedefine ulaşmada riskler konuları tartışılmış ve çözüm önerileri getirilmiştir.

1.6. Türkiye Zeytinciliği Sektör Raporu ve Veri Tabanı Oluşturulması Projesi ile İlgili Çalışmalar

Zeytincilik Araştırma İstasyonu tarafından yürütülmesi planlanan ve Türkiye'deki zeytin ağaç varlığının dağılımı, çeşitler, bölgesel iklim, toprak ve yetiştirme tekniklerine ilişkin veriler, zeytinyağı ve sofralık zeytin işletmelerinin araştırılacağı "Türkiye Zeytinciliği Sektör Raporu ve Veri Tabanı Oluşturulması Projesi"ne Birliğimizce teknik ve bütçe olanakları çerçevesinde maddi Destek verilmesi kararlaştırılmıştır.

1.7. 2013/2014 Sezonu Zeytin-Zeytinyağı Rekoltesi ile İlgili Çalışmalar

Yönetim Kurulumuz, Ağustos ayı itibarıyla zeytin-zeytinyağı rekolte tespiti ile ilgili olarak herhangi bir çalışma yapılmamış olması nedeniyle 2013-2014 sezonu zeytin ve zeytinyağı rekoltesini tespit çalışmalarının İzmir Ticaret Borsası'nın koordinatörlüğünde İzmir Ticaret Odası, Akhisar Ticaret Borsası, Zeytincilik Araştırma İstasyonu Müdürlüğü, Marmarabirlik ve Birliğimiz temsilcilerinin katılımları ile 9-14 Eylül tarihleri arasında 4 farklı grup tarafından gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Yapılan çalışmalar hakkında detaylı bilgi çalışma raporumuzun Bölüm III. 3.1. maddesi altında yer almaktadır.

1.8. İzmir Tarım ve Gıda Zirvesi ile İlgili Çalışmalar

14 Haziran 2013 tarihinde İzmir’de gerçekleştirilen “İzmir Tarım ve Gıda Sektörü” Zirvesi öncesinde Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğimiz’de ve Ege Bölgesi Sanayi Odası’nda yapılan hazırlık toplantılarına Yönetim Kurulu üyelerimiz katılım sağlamış ve ihracatta yaşanan sıkıntılar dile getirilmiştir.

1.9. Diğer Faaliyetler

Birliğimiz ve Tanıtım Komitemiz Zeytindostu Derneği organizasyonunda;

- 8 Temmuz 2013 Manisa-Akhisar’da,
 - 16 Kasım 2013 Hatay-Altınözü’nde,
- gerçekleştirilen “**Ortak Akıl ve Güçbirliği**” Toplantılarına katılım sağlanarak destek verilmiştir.

BÖLÜM II

ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI TANITIM KOMİTESİ'NİN FAALİYETLERİ

Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi hedef ülke olarak belirlenmiş olan Çin Halk Cumhuriyeti, Japonya, Hong-Kong, Singapur, Güney Kore, Kanada, Almanya, Hindistan, Birleşik Arap Emirlikleri, ABD, Rusya Federasyonu, Romanya, Irak, İngiltere ve Brezilya'ya ilave olarak 2013 yılında Tayland'ı yeni hedef ülke olarak belirlemiştir. Hedef olarak belirlenen ülkelerden Şanghay/ÇHC, Erbil/IRAK, Londra/İNGİLTERE, Sao Paulo/BREZİLYA, Köln/ALMANYA, Bangkok/TAYLAND ile Dubai/BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ'nde gerçekleştirilen uluslararası fuarlar ve organizasyonlara katılım sağlanmış ve Türk zeytin ve zeytinyağının bu ülkelerde tanıtımı yapılmıştır.

Ayrıca; "Zeytin Aşkına" fan page'i sosyal medyada etkinliklerine devam etmiş, www.zztk.org.tr , www.olivetolive.com , www.engercektekgercek.org siteleri ZZTK ve çalışmalarını hakkında bilgi vermeye, gerçekleştirilen faaliyetleri duyurmaya devam etmiştir.

İç piyasada da tanıtım çalışmalarını %10'luk bütçe limiti çerçevesinde sürdüren ZZTK 2012 yılında olduğu gibi 2013 yılında da çeşitli etkinliklere katılım sağlanmıştır. 9-12 Mayıs 2013 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen "**Gastro İstanbul Yemek Festivali**" etkinliği ile 4-6 Ekim 2013 tarihleri arasında İzmir Forum Bornova AVM'de düzenlenen "**Zeytinyağı Festivali**" etkinliğinde standımızda günlük zeytin-zeytinyağı tanıtım etkinlikleri düzenlenmiştir. Bu etkinlikler kapsamında standlara gelen ziyaretçilere tadım yaptırılmış ve katılımcılara zeytin ve zeytinyağı hediye edilmiştir.

Gastro İstanbul Yemek Festivali

Zeytinyağı Festivali

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin organizasyonu 23-26 Eylül 2013 tarihlerinde İstanbul Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda gerçekleştirilen “Asya Pasifik Perakende Konferansı” etkinliğine komitemiz bir stand ile katılım sağlamış ve Türk zeytini ve zeytinyağının tanıtımını yapmıştır.

25-30 Eylül 2013- Pekin Ticaret Müşavirliğimiz ve TİM organizasyonu ile China Southern Havayolları ile China Central Television (CCTV)'nin dijital kanalı CCTV Discovery Journey Channel arasında oluşturulan işbirliği çerçevesinde yapılan “Air Hostesses New Discovery” programının çekimleri için gelen heyet ile birlikte zeytin ve zeytinyağı üretim bölgelerinde işletmelere ziyaretler yapılmıştır.

Komitemizce 2014 yılının ikinci yarısı içerisinde Brezilya veya Rusya Federasyonu'na yönelik olarak zeytin ve zeytinyağı sektörlerini kapsayan sektörel ticaret heyeti düzenlenmesi planlanmaktadır. Söz konusu tanıtım etkinliğinin düzenlenmesi talep edilen ülke ile ilgili olarak üyelerimize görüşleri sorulmuş ve alınan cevaplar çerçevesinde çalışmalara başlanmıştır. Yine Kuru Meyve ve Deri Tanıtım Grupları ile ortak olarak 2014 yılının ikinci yarısında Çin Halk Cumhuriyeti ve Japonya'ya bir sektörel ticaret heyeti düzenlenmesi planlanmaktadır.

Ayrıca, www.zztk.org.tr ile ZZTK'nin karar kıldığı İngilizce slogana uygun olarak www.olivetolive.com adlarıyla kiralanmış olan web alanlarında Türkçe, İngilizce ve Japonca olarak tanıtım yapılmaktadır. Söz konusu web sayfasının içeriği, bir menü üzerinde ZZTK ve çalışmaları hakkında bilgiye, ZZTK tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin sergilenmesine, Türk zeytin ve zeytinyağının tarihçesine, zeytin ve zeytinyağının sağlık ve kozmetik açıdan yararlarına, üretim, saklama koşullarına, tat, kalite, özelliklerine ilişkin genel bilgiye, zeytinyağı ile yapılan tanıtım filmlerimize ihracatçı firmalarımızın isimleri ve iletişim bilgilerine yer verilecek biçimde oluşturulmuştur.

Web sitemizde yer alan ihracatçı firma listeleri yeniden düzenlenmiş ve bir önceki yıl içerisinde zeytin-zeytinyağı ihracatı gerçekleştiren Birliğimiz üyesi olup ihracat gerçekleştiren tüm ihracatçılarımızı kapsayacak şekilde içeriği genişletilmiştir.

2013 yılının Nisan ayı içerisinde Tokyo/JAPONYA'da The Olive Oil Sommelier Association of Japan kuruluşunun organizasyonu ile 24-26 Nisan 2013 tarihlerinde gerçekleştirilen Olive Japan 2013 uluslararası zeytinyağı yarışmasına Birliğimizi ve komitemizi temsilen jüri üyesi olarak zeytinyağı tadım uzmanı Ahmet ERTÜR'ün katılımı sağlanmıştır.

2013-2014 YILLARINDA ZZTK TARAFINDAN KATILIMI GERÇEKLEŞEN FUARLAR VE DİĞER FAALİYETLER

II-1. Uluslararası Gıda ve İçecek Fuarı 17-20 Mart 2013- Londra-İngiltere

ZZTK, hedef pazarlarına eklediği İngiltere'de iki yılda bir düzenlenen IFE-2013 Fuarı'na katılım sağlamıştır.

İngiltere, ticaret gücüyle ve Avrupa'nın finans merkezi olmasıyla, Avrupa'nın üçüncü büyük ekonomisine sahiptir. İngiliz hükümeti, son 3 yılda izlediği ekonomik program ile makro ekonomik dengenin devamını, sürdürülebilir verimlilik artışını, istihdam artışını, daha iyi ve sağlıklı bir toplumu, kaliteli kamu hizmetlerini ve çevrenin korunmasını hedeflemiştir. 2011 yılı verilerine göre GSYİH 2,435 Milyar dolardır.

Fuar süresince İngiliz ve diğer Avrupalı ziyaretçilerin Türk sofralık zeytin ve zeytinyağına yoğun ilgi gösterdikleri gözlemlenmiştir.

IFE-2013 Fuarı'nda yeni sezon ürünü sızma Türk zeytinyağı tadımı yaptırılmıştır. Ülkemizden İngiltere'ye yapılacak olan zeytinyağı ihracatlarında uygulanan yüksek gümrük vergisi nedeniyle rekabet şansımızın azaldığı, AB'li yetkili ve ziyaretçilere, fuar sonrasında ise fuara katılan Ekonomi Bakanlığı temsilcisine iletilmiştir.

IFE Uluslararası Gıda ve İçecek Fuarı'nda, Türkiye'nin özellikle sofralık zeytin ihracatında İngiltere pazarında çok başarılı olabileceğini gözlenmiştir. Ülkemiz, halen İngiltere'ye yıllık 1.300 ton civarında sofralık zeytin ihraç ediyor ve pazarın yüzde 4'üne sahip durumdadır, önümüzdeki dönemde gerçekleşecek üretim artışı ile İngiltere pazarında yüzde 25 pazar payına ulaşılacağı düşünülmektedir.

II-2. Feira Apas 2013, 6-9 Mayıs 2013- Sao Paulo-Brezilya

Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi (ZZTK) 6-9 Mayıs 2013 tarihleri arasında Brezilya'nın Sao Paulo kentinde düzenlenen ve Türkiye milli katılım organizasyonu Selten Fuarcılık tarafından yapılan Feira Apas 2013 Fuarı'na 18m²'lik bir standla katılmıştır.

Komitemizin ilk defa katıldığı ve Brezilya'daki en etkili gıda fuarlarından biri olan Feira Apas Fuarında ülkemizden üç zeytinyağı firmasının da katılım gösterdiği gözlenmiştir.

Fuar süresince standımızda günde ortalama 350 ziyaretçiye 5 çeşit zeytinyağlı yemeğin yanısıra sofralık zeytin ve zeytinyağı tadımı yaptırılmıştır.

Komitemiz ayrıca, 8 Mayıs 2013 tarihinde, Sao-Paulo Konsolosluğumuz ile Ticaret Müşavirliğimizin katılımları ile Brezilyalı perakende zincirler ile ithalatçıların davetli oldukları bir resepsiyona da destek vererek Türk zeytin-zeytinyağının tanıtımına katkıda bulunmuştur.

II-3. Anuga 2013 Fuarı 5-9 Ekim 2013- Köln-Almanya

Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi (ZZTK) 5-9 Ekim 2013 tarihleri arasında Almanya'nın Köln kentinde düzenlenen ANUGA 2013 Fuarı'na 16,5 m²'lik bir standla katılım sağlamıştır.

Sofralık zeytinde en fazla ihracat yaptığımız ülke olan Almanya'da düzenlenen fuara toplamda tüm sektörlerden 6.000, ülkemizden ise Komitemizin yanı sıra zeytin ve zeytinyağı sektöründe 15 adet faaliyet gösteren firma olmak üzere toplamda 200'ü aşkın Türk firması katılım sağlamıştır.

Fuarda ZZTK standımız; Avrupa Birliği ülkelerinin yanında Japonya, Brezilya, Libya, Hindistan, Çin, Tayvan, Suudi Arabistan, Gürcistan, Ukrayna, Kanada gibi farklı pek çok ülkeden ziyaretçilerin uğrak yeri olmuştur.

Ticari bağlantı amaçlı ziyaretçilerin yanı sıra tüketicilerin de yoğun ilgi gösterdiği söz konusu fuarda ZZTK standımız, ithalatçı firmalar ve gıda sektörü temsilcilerinin yanı sıra medya mensupları tarafından da ziyaret edilmiştir. Medya temsilcilerine Avrupa Birliği'nin ülkemizden ithal edilen zeytinyağına uyguladığı ton başına 1.300.- Avro civarında gümrük vergisi yüzünden Türk zeytinyağının Avrupa'da tüketilmesinin yolunun kapandığı ve kota sorununun aşılması halinde Türkiye'nin en fazla zeytinyağı tüketicisi konumunda olan AB'ye zeytinyağı ihracatını ciddi miktarda artırabileceği hususlarında bilgi verilmiştir.

ZZTK standını ziyaret edenlerce sofralık zeytinin ilgi odağı olduğu, Türk zeytininin giderek daha fazla tanınır hale geldiği belirtilmiştir. Sofralık zeytinde, tek bir ürüne yönelik değil, farklı ürün tiplerine yönelik ilginin olduğu dikkati çekmiştir. Ziyaretçiler, özellikle tuzsuz zeytine ile biber dolgulu yeşil zeytin çeşitlerine ilgi göstermişlerdir.

II-4. Food Hospitality China 2013 Fuarı 13-15 Kasım 2013- Sanghay-CHC

Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitemiz (ZZTK), 2009 yılından itibaren düzenli olarak katılan Çin'in Sanghay kentinde düzenlenen Food Hospitality China Fuarı'na bu yıl da 18m²'lik bir standla katılım sağlamıştır.

Bu yıl 13-15 Kasım 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilen Çin'in en etkili gıda fuarları arasında yer alan Şanghay FHC Gıda Fuarında, ZZTK standında Türk Zeytin ve Zeytinyağının tadım ve tanıtım etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.

Fuarın birinci günü, sektördeki profesyonellere yönelik, "Olive Theatre" isimli etkinlik alanında gerçekleştirilen seminerde Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi Başkanı Sayın Metin ÖLKEN tarafından Türk zeytin-zeytinyağını ve sektörü anlatan bir sunum, Komite Üyesi Sayın Mehmet Emre UYGUN tarafından ise katılımcılara yönelik bir tadım etkinliği gerçekleştirilmiştir.

Fuarın ikinci gününde ise, tüketiciler ve ziyaretçilere yönelik olarak "Olive Theatre" etkinlik alanında bir yemek pişirme etkinliği düzenlenmiştir.

II-5. TAYLAND 1.TÜRK ÜRÜNLERİ FUARI 28 KASIM-1 ARALIK 2013-BANGKOK-TAYLAND

Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitemiz (ZZTK) 28 Kasım-1 Aralık 2013 tarihleri arasında Tayland'ın Bangkok kentinde düzenlenen ve Türkiye milli katılım organizasyonu İstanbul Ticaret Odası tarafından yapılan Tayland 1.Türk Ürünleri Fuarı'na 15m²'lik bir standla katılmıştır.

Fuarda standımız, Tayland dışında Endonezya, Laos, Malezya gibi diğer ülkelerden de ziyaretçilerin uğrak yeri olmuştur. Ticari bağlantı amaçlı ziyaretçilerin yanı sıra tüketicilerin de ilgi gösterdiği söz konusu fuarda ZZTK standı ithalatçı firmalardan ve gıda sektörü temsilcileri tarafından ziyaret edilmiştir.

Standımızı ziyaret edenlere Türk zeytin ve zeytinyağı tattırılmış; özellikle az tuzlu siyah zeytinde, zeytinyağında da 500 ml veya 1 litrelik şişelerde sızma zeytinyağına yönelik ilgi ve taleplerin yoğunlaştığı gözlemlenmiştir.

II-6. Agrofood-Fuarı (18-21 Kasım 2013) Erbil-Irak

Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi (ZZTK) 18-21 Kasım 2013 tarihleri arasında Irak'ın Erbil kentinde düzenlenen Irak Agro Food 2013 fuarına 9 m²'lik bir standla katılım sağlamıştır.

Son yıllarda zeytin ve zeytinyağı ihracatımızda en önemli pazarlardan bir haline gelen Irak'ta düzenlenen fuara toplamda 300'ün üzerinde firma katılım sağlamıştır.

Fuarda ziyaretçiler standımıza yoğun olarak ilgi göstermiş olup, ziyaretçilere Türk zeytin ve zeytinyağı ürünleri tattırılmış, özellikle az tuzsuz zeytin ve naturel sızma zeytinyağına ilginin önceki yıllara göre arttığı gözlemlenmiştir.

Komitimizin beş yıldır üst üste katılarak tanıtım çalışmaları gerçekleştirdiği Irak, ülkemizin sofralık zeytin ihracatında ikinci, zeytinyağı ihracatında ise dördüncü sıraya yükselmiştir.

II-7. Gulfood-Fuarı (23-27 Şubat 2014) Dubai-Birleşik Arap Emirlikleri

Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi (ZZTK) 23-27 Şubat 2014 tarihleri arasında Birleşik Arap Emirlikleri'nin Dubai kentinde düzenlenen ve Milli katılım organizasyonu Selten Fuarcılık tarafından yapılan Gulfood 2014 Fuarı'na 10 m²'lik bir standla katılım sağlamıştır.

Hali hazırda zeytinyağında en fazla ihracat yaptığımız ilk on ülke arasında yer alan Birleşik Arap Emirlikleri'nde düzenlenen fuara toplamda tüm sektörlerden 4.000, ülkemizden ise Komitemizin yanı sıra zeytin ve zeytinyağı sektöründe 7 adet faaliyet gösteren firma olmak üzere toplamda 100'ü aşkın Türk firması katılım sağlamıştır.

Fuarda ZZTK standımız; Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, İran, Irak gibi Ortadoğu ülkelerinin yanı sıra Hindistan, Pakistan, Singapur, Malezya, Çin Halk Cumhuriyeti, Somali, Özbekistan, Yemen, Sudan, Angola, Cezayir gibi farklı pek çok ülkeden ziyaretçilerin uğrak yeri olmuştur.

Gerek ticari bağlantı amaçlı firmaların gerekse tüketicilerin yoğun ilgi gösterdiği söz konusu fuarda ZZTK standımız, ithalatçı firmalar ve gıda sektörü temsilcileri tarafından ziyaret edilmiştir. Fuar süresince standımıza gösterilen yoğun ilgi nedeniyle önümüzdeki yıl düzenlenecek olan Gulfood 2015 fuarı sırasında diğer tanıtım komiteleri ile ortak, daha etkili tanıtım çalışmaları yapılması için bir proje hazırlanması kararlaştırılmıştır.

BÖLÜM III

TÜRKİYE ZEYTİNYAĞI VE SOFRALIK ZEYTİN ÜRETİMİ

3.1. 2013-14 SEZONU TÜRKİYE ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ

2013–2014 sezonu zeytin ve zeytinyağı rekoltesini tespit çalışmaları İzmir Ticaret Borsası'nın koordinatörlüğünde Birliğimiz, İzmir Ticaret Odası, Akhisar Ticaret Borsası, Zeytincilik Araştırma İstasyonu Müdürlüğü ve Marmarabirlik temsilcilerinin katılımları ile gerçekleştirilmiş ve 17.09.2013 tarihinde yapılan bir basın toplantısı ile kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Ege ve Marmara Bölgesi zeytin ve zeytinyağı rekoltesini tespit etmek amacıyla 3 grup görevlendirilmiştir.

Birinci grup; çalışmalarını Ege Bölgesinin kuzeyinde, İzmir'in kuzey ilçeleri, Balıkesir, Çanakkale ve Bursa illerine bağlı zeytin bölgelerinde 10-14 Eylül 2013 tarihleri arasında, 4 gün İzmir dışında konaklamalı ve 1 gün dönüşlü olarak toplam 5 günde tamamlamıştır.

İkinci grup; çalışmalarını Ege Bölgesinin güneyinde Aydın ve Muğla ili ve ilçelerindeki zeytin bölgelerinde 9-13 Eylül 2013 tarihleri arasında, 4 gün İzmir dışında konaklamalı ve 1 gün dönüşlü olarak toplam 5 günde tamamlamıştır.

Üçüncü grup ise çalışmalarını İzmir ve Manisa ilçelerindeki zeytin bölgelerinde 9-13 Eylül 2013 tarihleri arasında, 2 gün İzmir dışında konaklamalı ve 4 gün dönüşlü olarak toplam 6 günde tamamlamıştır.

- Heyetler çalışmalarında İzmir, Balıkesir, Çanakkale, Bursa, Manisa, Aydın ve Muğla illerinin ilçe, köy ve beldelerinde bulunan zeytinliklerde teknik incelemeler yapmış, Tarım İl ve İlçe Müdürlükleri, Tarım Satış Kooperatifleri, üreticiler, zeytin ve zeytinyağı işletmeleriyle görüşmeler gerçekleştirmiştir.
- Çalışmalarda 2012/13 sezonu meyve veren ve vermeyen ağaç sayıları dikkate alınmış, meyve vermeyen ağaçların 1/6'sı meyve veren ağaç sayısına aktarılmıştır.
- Rekolte heyetlerinin çalışma programında yer alan ilçelerde üretim, üretimin sofralık ve yağlık olarak dağılımı heyet üyelerinin arazi gözlemi, sektör ve tarım il/ilçe müdürlükleri ile görüşmeleri sonucunda tahmin edilmiştir. Heyet arazi programında yer almayan ilçeler için arazi programındaki ilçelerin ortalama dane verimi, ortalama sofralık-yağlık oranı ve ortalama yağ randımanı dikkate alınmıştır.
- Bölge genelinde özellikle geçen sezon hasadının gecikmesi nedeniyle meyve tutumunun düşük olduğu ve bu durumun bölgenin toplam rekoltesini olumsuz etkilediği gözlenmiştir.
- Bazı bölgelerde halkalı leke ve zeytin sineği zararı verim düşüklüğüne neden olmuştur.

Bu çerçevede; Ege ve Marmara Bölgeler'inde 2013/2014 sezonunda Balıkesir, Çanakkale, Manisa, Aydın, Muğla, İzmir ve Bursa illerinde toplam **96.337.252 adet meyve veren, 11.088.249 adet meyve vermeyen** ağaç mevcut olup, ağaç başına ortalama **6,7 kg. zeytin verimi** ile **644.429 ton zeytin tanesi** alınacağı, **bunun 287.645 tonunun sofralığa, 356.785 tonunun yağlığa** ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5,1 randıman ile 69.285 ton zeytinyağı** elde edileceği tahmin edilmiştir.

Güneydoğu Anadolu-Doğu Akdeniz Bölgesi zeytin ve zeytinyağı rekoltesini tespit etmek amacıyla 2 grup görev yapmıştır.

Birinci grup, çalışmalarını Adana, Hatay, Kilis ve Gaziantep (Nizip dahil) zeytinliklerinde 10-12 Eylül 2013 tarihleri arasında 3 günde, ikinci grup ise çalışmalarını Mersin ve ilçelerindeki zeytinliklerde 10-11 Eylül 2013 tarihlerinde 2 günde tamamlamıştır.

Rekolte tahmin çalışması kapsamında arazide teknik incelemelerin yanı sıra Tarım İl ve İlçe Müdürlüğü, Ziraat Odaları, Ticaret Odaları Başkanlığı yetkilileriyle birlikte üretici ve sanayicilerin görüşlerini alan heyet tarafından tespit edilen hususlar aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

- Çalışmalarda 2012/13 sezonu meyve veren ve vermeyen ağaç sayıları dikkate alınmış, meyve vermeyen ağaçların 1/6'sı meyve veren ağaç sayısına aktarılmıştır.
- Zeytinciliğin bölgedeki öneminin halen devam ettiği,
- Bu yılki rekoltenin Adana'da geçen yıla göre nispeten düşük, ancak Hatay, Mersin, Kilis ve Gaziantep illerinde geçen seneden daha iyi tahmin edildiği,
- Adana bölgesinde fazla sinek olmadığı ancak erken kararma ve büyümede durgunluk gözlemlendiği, Zeytin dikiminin artık durduğu ve yaklaşık 130.000 tane ağacın verim verir hal geldiği,
- Hatay ilinde Gemlik fidanın hala daha avantajlı konumda olduğu, ayrıca yöresel Zeytin çeşitlerinin dikimine yönelik Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünce bir çalışma başlatıldığı,
- Nizip ve Kilis'te üretilen yağın hemen hemen tamamının bölgede halk tarafından tüketildiği, bölgede en çok tercih edilen Gemlik çeşidinin bölgeye dikilmesiyle ilgili tereddüt olduğu, bölgesel çeşitlerin desteklenmesinin daha doğru olacağı yönünde yörede görüş oluşmaya başladığı,
- Tüm bölge genelinde, meyve veren ve vermeyen ağaç güncellemesinin yapılmasının gerektiği,
- Ağaç başı verimin düşük olduğu, (Özellikle İspanya'daki ağaç verimine kıyasla bölgede verimin düşük olmasının yanı sıra tarımsal maliyetlerin çok yüksek ve üretici priminin de düşük olması sebebiyle gerek üretim gerekse ürünün ticareti açısından olumsuz yansımaları olduğu)
- Türkiye'deki genel üretim ve tüketim istatistiklerinin tahmin edilenin üstünde olduğu saptanmıştır.

Bu çerçevede, Adana, Hatay, Mersin, Kilis ve Gaziantep illerinde toplam **28.446.688 adet meyve veren, 11.022.946 adet meyve vermeyen** ağaç mevcut olup, ağaç başına ortalama **11,4 kg zeytin verimi** ile **323.635 ton zeytin tanesi** alınacağı, bunun **62.437 tonunun sofralığa, 261.198 tonunun yağlığa** ayrılacağı, bundan da ortalama **1/ 4,6 randıman** ile **56.547 ton zeytinyağı** elde edileceği tahmin edilmiştir.

2013/2014 SEZONU EGE - MARMARA BÖLGESİ ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTE TAHMİNİ İÇMAL TABLOSU

İLLER	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Sofralığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Tanesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
BALIKESİR	10.957.432	473.744	7,6	83.267	19.649	63.617	12.708	5,0
ÇANAKKALE	4.934.200	438.819	4,7	23.181	2.133	21.048	4.210	5,0
MANİSA	16.754.187	3.872.336	10,6	177.685	103.058	74.627	13.209	5,6
AYDIN	22.356.568	2.079.348	5,7	128.345	32.204	96.141	18.952	5,1
MUĞLA	15.201.913	1.085.050	2,6	40.138	4.014	36.124	7.225	5,0
İZMİR	16.352.682	2.481.162	3,4	55.812	6.331	49.481	9.833	5,0
BURSA	9.780.270	657.791	13,9	136.001	120.255	15.746	3.149	5,0
TOPLAM	96.337.252	11.088.249	6,7	644.429	287.645	356.785	69.285	5,1

2013/2014 SEZONU GÜNEY BÖLGESİ İLLERİ ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTE TAHMİNİ İÇMAL TABLOSU

İLLER	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Sofralığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Tanesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
ADANA	2.090.857	1.031.319	9,0	18.818	7.527	11.291	2.509	4,5
HATAY	11.591.691	2.946.320	9,5	110.121	22.024	88.097	19.577	4,5
KİLİS	2.155.311	548.054	9,5	20.475	1.024	19.452	4.863	4,0
GAZİANTEP	4.970.634	1.267.971	12,0	59.648	8.947	50.700	11.267	4,5
MERSİN	7.638.195	5.229.282	15,0	114.573	22.915	91.658	18.332	5,0
TOPLAM	28.446.688	11.022.946	11,4	323.635	62.437	261.198	56.547	4,6

2013/2014 SEZONU DİĞER İLLER ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTE TAHMİNİ İÇMAL TABLOSU

İLLER	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg.)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Sofralığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Tanesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
ŞANLIURFA	905.105	699.835	22,9	20.727	2.073	18.654	3.731	5,0
MARDİN	496.688	973.542	15,0	7.450	5.215	2.235	447	5,0
KAHRAMANMARAŞ	1.179.804	440.543	15,0	17.697	3.539	14.158	2.832	5,0
OSMANİYE	1.673.829	593.080	9,0	15.064	6.026	9.039	1.808	5,0
ANTALYA	3.431.144	875.939	11,0	37.743	13.210	24.533	4.907	5,0
DENİZLİ	971.950	321.682	5,7	5.540	1.108	4.432	886	5,0
YALOVA	857.733	104.717	13,9	11.922	10.492	1.431	286	5,0
TOPLAM	9.516.253	4.009.337	12,3	116.144	41.663	74.481	14.896	5,0
TÜRKİYE TOPLAMI	134.300.193	26.120.532	8,1	1.084.208	391.744	692.464	140.729	4,9

Not 1: 2012/2013 sezonu ağaç sayıları kullanılmıştır. Meyve vermeyen ağaç sayıları 1/6 oranında meyve veren ağaç sayısına aktarılmıştır.

Not 2: Ege-Marmara Bölgesi illerinde rekolte heyetinin çalışma programında yer alan ilçelerde üretim, üretimin sofralık ve yağlık olarak dağılımı heyet üyelerinin arazi gözlemi, sektör ve tarım teşkilatı ile görüşmeleri sonucunda tahmin edilmiştir. Heyet arazi programında yer almayan ilçeler için arazi programındaki ilçelerin ortalama dane verimi, ortalama sofralık-yağlık oranı ve ortalama yağ randımanı dikkate alınmıştır.

Not 3: Güney Bölgesi illerinde üretim, üretimin sofralık ve yağlık olarak dağılımı heyet üyelerinin arazi gözlemi, sektör ve tarım teşkilatı ile görüşmeleri sonucunda tahmin edilmiştir.

Not 4: Diğer iller bölümünde yer alan illerde üretim, üretimin sofralık ve yağlık olarak dağılımı sektör temsilcilerinin görüşmeleri sonucunda tahmin edilmiştir.

Not 5: Tabloda verilen iller ülkemizde zeytin ağaç varlığının %98'ini oluşturmaktadır. Diğer iller hesaplama dahil edilmemiştir.

BÖLÜM IV

ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI İHRACATI

4.1. ZEYTİNYAĞI İHRACATI

Geride bıraktığımız 2012/2013 sezonunun tamamında (01.11.2012-31.10.2013 dönemi) Türkiye geneli zeytinyağı ihracatımız Tablo 1-A'da görüleceği üzere, 92.130 ton olarak gerçekleşmiş, bu miktara karşılık 292 milyon ABD \$ tutarında döviz geliri elde edilmiştir. Bu rakamlar bir önceki sezonda (2011/2012) 19.200 ton zeytinyağı ihracat miktarı ve 64 milyon ABD \$ tutarı olarak gerçekleşmiştir. 2012/2013 sezonunda Türkiye genelinde toplam 110 ülkeye ve Türkiye sınırları içinde yer alan 4 serbest bölgeye zeytinyağı ihracatı yapılmıştır. Bu ülkeler arasında ABD, İspanya, İtalya, Suudi Arabistan, Japonya miktar bakımından en çok ihracat yapılan ülkeler olarak ilk sıralarda yer almaktadır. Söz konusu ihraç sezonlarında en fazla ihracat yapılan ilk 25 ülke arasında ihracatımızda artış kaydedilen ülke sayısı 23 olup, İspanya, İtalya, ABD, Japonya ve Suudi Arabistan'a olan ihracat artışları kayda değer görünmektedir.

İçinde bulunduğumuz 2013/14 sezonunun başlangıcından 15.03.2014 tarihine kadar geçen dönemde, geçtiğimiz sezonun aynı dönemine göre zeytinyağı ihracatımızda ise miktarda %62 değerinde ise %56 oranında azalmış, bir önceki sezonun aynı döneminde 37.670 ton olan ihracatımız 14.221 tona, 117,5 milyon dolar olan ihracat gelirimiz ise 51,2 milyon dolara gerilemiştir. İhracat yapılan toplam ülke ve serbest bölge sayısı 81'den 87'ye yükselirken, en fazla ihracat yapılan ilk 25 ülke arasında 18 ülkeye olan ihracatımızda artış kaydedilmiştir (TABLO 1-B).

2011/2012 ihraç sezonunda yaşanan görece artış sonrası 2012/13 ihraç sezonunda ihracatta yaşanan ciddi orandaki artışın temel nedeni en büyük üretici konumunda bulunan İspanya'da yaşanan kuraklık nedeniyle rekoltenin bir önceki sezona göre azalması olarak açıklanabilir. Bununla birlikte, ihraç pazarlarımızda önceki yıllarda yaşadığımız sıkıntılar halen devam etmektedir. Rakip ülkelerdeki tarımsal üretim maliyetlerinin ülkemizdeki maliyetlerden daha düşük düzeyde olması, başta Avrupa Birliği olmak üzere diğer ülkelerde üreticilere verilen desteklerin ülkemizdeki destek oranlarının çok üzerinde seyretmesi, diğer birçok sektörlerde başlıca pazarımız olan AB'nin zeytinyağında ülkemize uyguladığı korumacı tedbirler kapsamında yüksek oranlı gümrük vergileri, AB'nin, AB dışında kalan çoğu rakip üretici ülkelere tanıdığı ancak ülkemize sadece 100 ton için uyguladığı kota tavizinin azlığı ve AB içinde uygulama bulan ancak ülkemiz mevzuatında yer almayan "zeytin/zeytinyağında dahilde işleme rejimi" yapısal sıkıntıları olarak gösterilebilir.

Son yıllarda artan zeytin fidanı dikimleri ile birlikte ciddi üretim miktarlarına ulaşılması beklenmektedir. 2023 yılında ulaşılması planlanan 500 milyar dolar ihracat hedefi içerisinde zeytin ve zeytinyağı sektörünün payı 3,8 milyar dolardır. Bu hedefin yakalanabilmesi için sürekli ve sürdürülebilir bir ihracat imkanı yaratılması büyük önem arz etmektedir.

Not: Aşağıda yer alan Türkiye'ye ait ihracat verilerinin tamamı Türkiye Geneli ihracatı yansıtmakta olup, TİM ve Birliklerarası Ortak Bilgi Sisteminden alınmış kaydi rakamlardır.

Tablo 1-A: Son İki Sezonda Önde Gelen Ülkeler Bazında Türkiye Geneli Zeytinyağı İhracatı

ÜLKE ADI	2011/2012			2012/2013			Miktar Değişim
	MİKTAR (KG)	TUTAR (\$)	Ortl. Fiyat	MİKTAR (KG)	TUTAR (\$)	Ortl. Fiyat	
BENİN	28.064	103.890	3,70	24.808	96.337	3,88	-12
CIBUTI	44.248	144.235	3,26	42.050	141.254	3,36	-5
FİLDİŞİ SAHİLİ	401.011	1.097.727	2,74	2.059.730	6.742.445	3,27	414
MISIR	21.840	86.969	3,98	130.009	469.073	3,61	495
SEYŞEL ADALARI VE BA	47.027	176.249	3,75	3.331	12.506	3,75	-93
TANZANYA(BİRLEŞ.CUM)	22.022	61.183	2,78	0	0	0	-100
BİRLEŞİK DEVLETLER	3.463.007	10.853.607	3,13	28.463.297	88.827.336	3,12	722
JAMAİKA	30.400	92.872	3,06	15.200	48.640	3,20	-50
KANADA	653.701	1.963.689	3,00	1.710.670	6.050.340	3,54	162
TRINIDAD VE TOBAGO	31.111	159.617	5,13	8.284	43.322	5,23	-73
AVUSTRALYA	293.457	905.054	3,08	472.120	1.634.814	3,46	61
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	907.096	3.360.356	3,70	1.049.397	4.123.503	3,93	16
ENDONEZYA	29.760	128.582	4,32	29.957	120.776	4,03	1
FİLİPİNLER	357.014	1.526.597	4,28	166.954	668.268	4,00	-53
GÜNEY KORE CUMHURİYE	203.893	653.370	3,20	425.852	1.399.413	3,29	109
HİNDİSTAN	134.761	667.593	4,95	123.521	654.716	5,30	-8
JAPONYA	1.941.538	7.506.690	3,87	3.629.178	13.303.121	3,67	87
MALDİV ADALARI	31.833	95.666	3,01	17.117	64.031	3,74	-46
MALEZYA	83.460	410.451	4,92	210.910	1.005.795	4,77	153
PAKİSTAN	28.506	112.323	3,94	22.591	82.918	3,67	-21
SİNGAPUR	151.225	539.832	3,57	174.625	692.685	3,97	15
TAYLAND	85.684	279.530	3,26	117.407	409.067	3,48	37
ALMANYA	483.547	1.832.720	3,79	473.002	2.008.115	4,25	-2
BİRLEŞİK KRALLIK	67.247	191.807	2,85	39.998	162.635	4,07	-41
DANİMARKA	43.680	162.240	3,71	22.430	79.774	3,56	-49
HOLLANDA	39.337	108.263	2,75	60.696	217.618	3,59	54
İSPANYA	938.480	2.559.303	2,73	21.624.305	63.488.499	2,94	2.204
İTALYA	905.760	2.342.239	2,59	13.731.340	40.820.669	2,97	1.416
KKTC	33.189	103.870	3,13	14.636	63.004	4,30	-56
NORVEÇ	212.397	745.570	3,51	249.833	925.149	3,70	18
GÜRCİSTAN	21.809	71.791	3,29	11.400	48.039	4,21	-48
MAKEDONYA	35.523	145.161	4,09	25.681	102.434	3,99	-28
RUSYA FEDERASYONU	140.470	586.349	4,17	265.328	1.083.904	4,09	89
UKRAYNA	141.690	569.892	4,02	247.107	1.018.564	4,12	74
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	739.118	2.442.653	3,30	711.294	2.624.194	3,69	-4
İRAK	938.003	3.622.730	3,86	1.089.402	4.934.682	4,53	16
İRAN (İSLAM CUM.)	817.455	2.652.647	3,25	3.072.395	9.232.907	3,01	276
KATAR	95.521	306.166	3,21	123.585	354.548	2,87	29
KUVEYT	234.889	667.946	2,84	398.044	1.313.433	3,30	69
SURİYE	21.544	61.701	2,86	255.377	1.080.442	4,23	1.085

SUUDİ ARABİSTAN	3.358.989	10.866.124	3,23	5.818.191	19.850.278	3,41	73
YEMEN	79.622	253.526	3,18	565.566	2.023.860	3,58	610
AZERBAJCAN-NAHÇIVAN	255.707	1.139.794	4,46	291.025	1.318.399	4,53	14
KAZAKİSTAN	151.317	632.850	4,18	91.885	412.907	4,49	-38
ÖZBEKİSTAN	24.295	61.700	2,54	655	2.124	3,24	-97
TÜRKMENİSTAN	22.171	88.778	4,00	22.626	99.654	4,40	2
DİĞER ÜLKELER	410.385	1.615.043	3,94	4.027.959	12.907.632	3,20	881
	19.200.279	64.748.955	3,37	92.130.765	292.763.820	3,18	379

Tablo 1-B: 2013/14 ve 2012/13 sezonlarının ilk 5 aylık dönemleri itibarıyla Belli Başlı Ülkeler Bazında Türkiye Geneli Zeytinyağı İhracatımız

ÜLKE ADI	MİKTAR (KG)	TUTAR (\$)	Ortl. fiyat	MİKTAR (KG)	TUTAR (\$)	Ortl. fiyat	Miktar Değişim %
FAS	278.380	908.140	3,26	514.040	1.585.564	3,08	75
FİLDİŞİ SAHİLİ	772.390	2.581.354	3,34	0	0	0	-100
MISIR	78.915	293.850	3,72	38.229	130.016	3,40	-56
BİRLEŞİK DEVLETLER	10.348.305	31.788.189	3,07	2.988.916	10.322.874	3,45	-68
KANADA	460.460	1.542.502	3,35	167.003	664.396	3,98	-57
AVUSTRALYA	222.350	758.863	3,41	152.153	556.182	3,65	-27
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	477.698	1.780.017	3,73	561.876	2.343.209	4,17	32
GÜNEY KORE CUMHURİYE	157.781	536.109	3,40	190.326	707.106	3,72	32
HINDİSTAN	48.357	267.238	5,53	46.627	244.823	5,25	-8
JAPONYA	990.566	3.409.585	3,44	1.642.156	6.333.445	3,86	86
MALEZYA	86.827	416.304	4,79	83.377	411.077	4,93	-1
SINGAPUR	61.338	224.886	3,67	55.738	237.343	4,26	6
TAYLAND	48.788	161.143	3,30	10.010	42.122	4,21	-74
ALMANYA	191.979	853.083	4,44	410.942	1.711.698	4,17	101
BİRLEŞİK KRALLIK	7.920	45.310	5,72	32.560	124.242	3,82	174
İSPANYA	13.867.160	41.227.463	2,97	0	0	0	-100
İTALYA	2.786.120	8.081.005	2,90	130.280	367.095	2,82	-95
PORTEKİZ	1.606.200	4.901.584	3,05	0	0	0	-100
NORVEÇ	71.443	249.883	3,50	107.238	401.877	3,75	61
UKRAYNA	74.692	319.241	4,27	117.234	486.355	4,15	52
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	193.198	618.295	3,20	367.286	1.357.982	3,70	120
IRAK	294.654	1.436.222	4,87	903.244	3.506.127	3,88	144
İRAN (İSLAM CUM.)	474.269	1.411.438	2,98	982.393	3.090.380	3,15	119
KUVEYT	122.685	359.096	2,93	412.408	1.428.412	3,46	298
SUUDİ ARABİSTAN	3.288.961	10.872.468	3,31	2.624.980	8.579.786	3,27	-21
YEMEN	52.152	179.840	3,45	426.375	1.570.973	3,68	774
AZERBAJCAN-NAHÇIVAN	106.517	485.119	4,55	120.115	541.874	4,51	12
DİĞER ÜLKELER	500.684	1.856.178	3,71	1.135.530	4.513.117	3,97	127
TOPLAM	37.670.791	117.564.408	3,12	14.221.036	51.258.077	3,60	-62

- Raporlar 01.11.2013-15.03.2014 dönemini kapsamaktadır.

Tablo 2’de görüleceği üzere, Türkiye geneli zeytinyağı ihracat miktarımız son 10 sezon içerisinde en tepe noktasına ulaştığı 2004/2005 sezonundan sonra en ciddi miktarda ihracat miktar ve değerine 2012/2013 sezonunda ulaşmıştır. Rekoltemizde yaşanan artışın da etkisiyle 2011/2012 sezonunda itibaren artış gösteren zeytinyağı ihracatımız 2012/13 ihraç sezonunda da gerçekleşen rekoltenin yüksek olması ve geçtiğimiz sezon İspanya’da yaşanan ürün sıkıntısının da etkisiyle rekor düzeyde artış göstermiş ve 292,7 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. İçerisinde bulunduğumuz dönemde ise gerçekleşen düşük rekolte nedeniyle geçtiğimiz sezon ile kıyaslandığında yaklaşık yarı yarıya azalmıştır.

Tablo 2: Sezonlar İtibariyle Türkiye Geneli Zeytinyağı İhracatı ve Ortalama İhraç Fiyatları

SEZONLAR	MİKTAR (KG)	TUTAR (\$)	ORTALAMA FİYAT (\$/KG)
2003/2004	46.034.412	125.647.829	2,73
2004/2005	92.228.092	296.605.045	3,19
2005/2006	47.569.031	202.942.856	4,27
2006/2007	42.389.279	145.428.285	3,43
2007/2008	15.832.908	71.732.896	4,50
2008/2009	27.664.218	92.132.304	3,29
2009/2010	23.355.008	81.422.522	3,49
2010/2011	11.727.311	49.157.231	4,19
2011/2012	19.200.279	64.748.955	3,37
2012/2013	92.130.765	292.763.820	3,18
2013/2014	14.221.036	51.258.077	3,60

* 01.11.2013-15.03.2014 dönemi

Aşağıda yer alan Tablo 3’te ülke geneli zeytinyağı ihracatımızın son 9 sezon itibariyle tiplerine göre dağılımı sunulmaktadır. Sezonlar itibariyle 2000’li yılların başlarında rafine ve riviera tipi zeytinyağı ağırlıklı olarak ihraç edilmiş olduğu, sızma zeytinyağı ihracatı oranının daha düşük kaldığı görülmekte, son sezonlarda ise sızma zeytinyağı ihracatının önceki sezonlarla karşılaştırıldığında artış gösterdiği görülmektedir. Yine 2013/2014 sezonunun ilk beş ayına ilişkin ihracat verileri de aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3: Sezonlar itibariyle Tiplerine Göre Türkiye Geneli Zeytinyağı İhracatı

SEZON	TİP	MİKTAR(KG)	DEĞER (\$)	\$/KG.	%	MİKTAR PAYI
2003/2004	Sızma	8.645.330	25.304.104	2,93		18,78
	Naturel 1.	4.175.129	10.846.289	2,6		9,07
	Naturel 2.	167.530	380.132	2,27		0,36
	Rafine	17.921.350	46.323.638	2,58		38,93
	Riviera	15.125.073	42.793.666	2,83		32,86
	TOPLAM	46.034.412	125.647.829	2,73		100
2004/2005	Sızma	22.597.936	77.577.024	3,43		24,5
	Naturel 1.	15.250.403	46.001.552	3,02		16,54
	Naturel 2.	3.104.596	10.917.574	3,52		3,37

	Rafine	23.790.328	73.818.733	3,1	25,79
	Riviera	27.484.829	88.290.162	3,21	29,8
	TOPLAM	92.228.092	296.605.045	3,21	100
2005/2006	Sizma	10.271.027	45.243.873	4,4	21,59
	Naturel 1.	4.632.377	18.994.332	4,1	9,74
	Naturel 2.	1.340.918	5.909.671	4,4	2,82
	Rafine	14.508.300	60.753.204	4,18	30,5
	Riviera	16.812.305	72.447.581	4,31	35,35
	TOPLAM	47.569.031	202.942.856	4,27	100
2006/2007	Sizma	18.440.805	65.184.852	3,53	43,51
	Naturel 1.	4.077.982	12.914.787	3,17	9,63
	Naturel 2.	194.196	654.390	3,37	0,46
	Rafine	8.434.159	28.253.635	3,35	19,92
	Riviera	11.221.054	38.438.653	3,43	26,48
	TOPLAM	42.389.279	145.428.285	3,39	100
2007/2008	Sizma	6.718.067	32.166.631	4,79	42,43
	Naturel 1.	1.466.328	6.327.268	4,32	9,26
	Naturel 2.	566.749	2.458.152	4,34	3,58
	Rafine	3.113.258	12.828.756	4,12	19,67
	Riviera	3.968.506	17.952.089	4,52	25,07
	TOPLAM	15.832.908	71.732.896	4,53	100
2008/2009	Sizma	8.232.238	32.381.486	3,93	29,76
	Naturel 1.	2.180.049	7.405.714	3,40	7,88
	Naturel 2.	695.222	2.268.508	3,26	2,51
	Rafine	6.544.464	19.935.037	3,05	23,66
	Riviera	10.012.245	30.141.559	3,01	36,19
	TOPLAM	27.664.218	92.132.304	3,33	100
2009/2010	Sizma	7.308.484	30.903.788	4,23	31,03
	Naturel 1.	2.430.865	8.216.428	3,38	10,36
	Naturel 2.	252.392	922.434	3,65	1,63
	Rafine	5.785.955	17.934.231	3,21	28,23
	Riviera	7.577.312	23.445.641	2,99	28,75
	TOPLAM	23.355.008	81.422.522	3,49	100
2010/2011	Sizma	4.996.763	23.230.244	4,66	42,67
	Naturel 1.	1.973.486	7.068.357	3,58	16,81
	Naturel 2.	193.167	743.956	3,85	1,64
	Rafine	1.807.322	7.693.976	4,26	15,40
	Riviera	2.756.573	10.420.698	3,78	23,48
	TOPLAM	11.727.311	49.157.231	4,19	100
2011/2012	Sizma	9.552.779	34.494.285	3,61	49,75
	Naturel 1.	2.091.227	6.355.048	3,04	10,89

	Naturel 2.	404.792	1.105.102	2,73	2,12
	Rafine	2.636.012	8.602.859	3,26	13,73
	Riviera	4.515.469	14.191.661	3,14	23,51
	TOPLAM	19.200.279	64.748.955	3,37	100
2012/2013	Sızma	30.486.930	105.038.606	3,45	33,09
	Naturel 1.	9.326.857	27.495.815	2,95	10,12
	Naturel 2.	1.696.758	4.564.849	2,69	1,80
	Rafine	28.682.765	87.081.747	3,04	31,13
	Riviera	21.937.455	68.582.803	3,12	23,81
	TOPLAM	92.130.765	292.763.820	3,18	100
2013/2014(*)	Sızma	7.654.661	29.083.179	3,80	53,83
	Naturel 1.	1.663.308	5.296.670	3,18	11,70
	Rafine	1.762.226	5.876.297	3,33	12,39
	Riviera	3.140.840	11.001.930	3,50	22,08
	TOPLAM	14.221.036	51.258.077	3,60	100

*01.11.2012-15.03.2013 dönemi

Tablo 4'te, 2003/2004 sezonundan itibaren Türkiye geneli zeytinyağı ihracatının ambalajlarına göre dağılımı yer almaktadır. Türkiye geneli zeytinyağı ihracatımız ambalajlarına göre sınıflandırıldığında 2006/2007 sezonuna kadar geçen dönem boyunca dökme olarak gerçekleştirilen zeytinyağı ihracatının daha baskın olduğu bir ihracat tablosu karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte, ihracatımızın miktar ve değer olarak gerilediği son 4-5 sezon boyunca zeytinyağı ihracatımızın ağırlıklı olarak ambalajlı olarak gerçekleştirildiği görülmektedir. 2012/2013 sezonunda ise dökme zeytinyağı ihracatı yeniden ağırlık kazanmıştır.

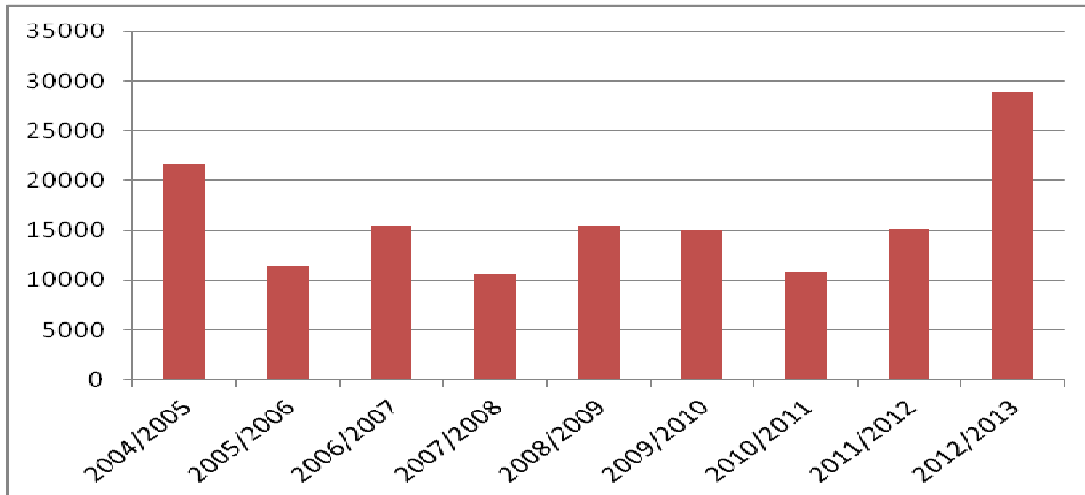
Tablo 4: Son 9 Sezon İtibarıyla Ambalajlarına Göre Zeytinyağı İhracatımız

SEZON	AMBALAJ ŞEKLİ	MİKTAR (KG)	DEĞER (\$)	\$/TON
2004/2005	Dökme	61.271.318	195.399.401	3,19
	Varilli	9.360.247	30.648.022	3,27
	Kutulu	21.596.527	70.557.622	3,27
	TOPLAM	92.228.092	296.605.045	3,22
2005/2006	Dökme	26.295.413	108.708.012	4,13
	Varilli	9.949.153	43.655.309	4,39
	Kutulu	11.324.489	50.579.567	4,47
	TOPLAM	47.569.031	202.942.856	4,27
2006/2007	Dökme	17.299.845	55.151.793	3,18
	Varilli	9.599.615	31.378.273	3,26
	Kutulu	15.468.736	58.916.251	3,77
	TOPLAM	42.389.279	145.428.285	3,39

2007/2008	Dökme	2.297.709	8.428.726	3,67
	Varilli	2.976.514	12.017.280	4,04
	Kutulu	10.558.685	51.286.890	4,86
	TOPLAM	15.832.908	71.732.896	4,53
2008/2009	Dökme	8.241.894	22.554.202	2,74
	Varilli	3.970.652	12.339.656	3,11
	Kutulu	15.451.672	57.238.445	3,70
	TOPLAM	27.664.218	92.132.303	3,33
2009/2010	Dökme	6.210.778	17.070.545	2,75
	Varilli	2.123.588	6.726.577	3,17
	Kutulu	15.020.642	57.625.400	3,84
	TOPLAM	23.355.008	81.422.522	3,49
2010/2011	Dökme	78.005	273.148	3,50
	Varilli	833.877	3.090.735	3,71
	Kutulu	10.815.429	45.793.347	4,24
	TOPLAM	11.727.311	49.157.231	4,20
2011/2012	Dökme	2.680.722	7.091.333	2,65
	Varilli	1.439.412	4.054.157	2,82
	Kutulu	15.082.670	53.611.453	3,55
	TOPLAM	19.202.804	64.756.943	3,37
2012/2013	Dökme	48.461.552	145.696.582	3,01
	Varilli	14.723.566	45.541.469	3,09
	Kutulu	28.945.647	101.525.769	3,51
	TOPLAM	92.130.765	292.763.820	3,18
2013/2014 (*)	Dökme	1.619.562	4.976.906	3,07
	Varilli	1.221.386	3.725.712	3,05
	Kutulu	11.380.088	42.555.459	3,74
	TOPLAM	14.221.036	51.258.077	3,60

*01.11.2013-15.03.2014 dönemi

Grafik1: Son 9 sezon itibariyle Türkiye Geneli Ambalajlı Zeytinyağı İhracatı

Tablo 5'te görülen, başlıca üretici ülkelerin son dört sezonda gerçekleştirdikleri ve içinde bulunduğumuz sezon için öngörülen zeytinyağı üretim ve ihracat rakamlarıdır. Tabloya genel bir bakışta İspanya'nın tüm dönemlerde üretim miktarı açısından en başta yer aldığı anlaşılmaktadır. Bu ülkenin hemen ardından İtalya gelmekte sonra sırasıyla Yunanistan, Tunus ve Türkiye gelmektedir. İhracatta ise bu kez İtalya'nın ön sırada yer aldığı, ancak son iki sezonda İspanya'nın bu konuda öne geçtiği gözlemlenmektedir. Bu ülkelerin ardından Tunus ve Türkiye'nin geldiği gözlenmektedir.

Tablo 5: Başlıca Üretici Ülkelerin Zeytinyağı Üretimi ve İhracatı

	2010/2011		2011/12		2012/13		2013/2014(*)	
	Üretim (Bin Ton)	İhracat (Bin Ton)	Üretim (Bin Ton)	İhracat (Bin Ton)	Üretim (Bin Ton)	İhracat (Bin Ton)	Üretim (Bin Ton)	İhracat (Bin Ton)
İSPANYA	1.391	196,2	1611	257	616,3	177,5	1.536,6	225
İTALYA	440	223,5	450	232,1	415,5	216,4	450	243
YUNANİSTAN	301	13	295	15	357,9	11	230	13
SURİYE	180	23	198	25	198	25	135	25
FAS	130	30,5	120	40	100	11	120	11
TÜRKİYE	160	12	191	20	195	20	180	50
TUNUS	120	108	180	140	220	175	80	60
PORTEKİZ	62,9	42,7	76,2	51,2	59,1	56	76,2	55,8
ARA TOPLAM	2.784,9	648,9	3.121,2	780,3	2.161,8	691,9	2.807,8	682,8
DİĞER ÜLKELER	285,1	45,6	267,8	53,7	263,2	71,6	290,2	70,2
DÜNYA	3.070	694,5	3.389	834	2.425	763,5	3.098	753

(*)Tahmini

Kaynak: UZK Verileri (Avrupa içi ticaret dahil değildir)

4.2. SOFRALIK ZEYTİN İHRACATI

2012/2013 sezonunda Türkiye genelinde toplam 76.402 ton sofralık zeytin ihraç edilerek yaklaşık 127 milyon Amerikan Doları döviz geliri elde edilmiştir. Sofralık zeytin ihracat miktarının 15.127 tonu yeşil, 61.275 tonu siyah zeytin olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki sezon olan 2011/12 sezonunda ise, Türkiye geneli 71.980 ton sofralık zeytin ihraç edilerek yaklaşık 118 milyon Amerikan Doları döviz girdisi sağlanmıştır.

Tablo 7: Son 4 Sezon İtibarıyla Türkiye Geneli Sofralık Zeytin İhracatı

	2009/10			2010/2011			2011/2012			2012/2013		
	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT
SIYAH ZEYTİN	59.114.467	93.687.926	1,58	59.697.617	102.048.067	1,71	59.252.759	94.212.020	1,59	61.275.099	98.265.270	1,60
YEŞİL ZEYTİN	13.233.891	23.703.179	1,79	12.563.825	24.480.694	1,95	12.727.849	24.439.428	1,92	15.127.249	28.824.066	1,91
TOPLAM	72.348.358	117.391.105	1,62	72.261.442	126.528.761	1,75	71.980.608	118.651.448	1,65	76.402.348	127.089.336	1,66

Geride bıraktığımız 2012/2013 sezonu için, ihracat miktarı baz alındığında siyah zeytin ihracatımızda ilk 5 ülkenin Irak, Romanya, Bulgaristan, Almanya ve ABD olarak sıralandığı, bir önceki sezonda yine ilk 5 sırada yer alan ülkelerden Irak, Bulgaristan ve Almanya'ya olan ihracatımız artarken Romanya ve ABD'ye olan ihracatımızın gerilediği görülmektedir.

Tablo 8: Son 4 Sezon İtibariyle Türkiye Geneli Siyah Zeytin İhracatı

ÜLKE	2009/10			2010/2011			2011/2012			2012/2013		
	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT
ROMANYA	15.558.938	18.054.221	1,16	17.271.536	19.292.409	1,12	16.198.471	17.335.883	1,07	12.502.500	13.879.446	1,11
BULGARİSTAN	12.341.807	9.757.947	0,79	9.112.944	7.207.678	0,78	9.506.251	6.774.442	0,71	12.171.544	8.483.690	0,70
ALMANYA	9.938.884	26.458.075	2,66	9.316.623	28.978.697	3,11	8.801.296	25.662.976	2,92	8.898.188	26.415.049	2,97
IRAK	7.333.521	10.535.720	1,44	9.630.557	13.537.118	1,41	10.785.750	15.377.669	1,43	13.155.030	20.095.516	1,53
A.B.D.	3.990.412	6.860.580	1,72	4.242.569	7.793.677	1,84	4.125.715	7.902.673	1,92	3.639.185	6.645.265	1,83
HOLLANDA	951.886	2.664.654	2,80	770.361	2.680.911	3,48	660.465	2.146.977	3,25	710.081	2.221.382	3,13
AVUSTRALYA	905.407	1.653.925	1,83	916.699	1.857.148	2,03	821.884	1.570.505	1,91	486.474	1.041.958	2,14
K.K.T.C.	718.044	1.489.340	2,07	508.695	1.111.931	2,19	420.794	867.036	2,06	581.260	1.130.652	1,95
BİRL. KRALLIK	674.540	2.011.977	2,98	769.936	2.679.249	3,48	994.700	2.764.835	2,78	1.023.773	2.778.794	2,71
AVUSTURYA	514.491	1.468.864	2,85	545.426	1.685.430	3,09	580.519	1.520.256	2,62	485.001	1.352.713	2,79
FRANSA	392.423	1.262.325	3,22	614.295	2.143.112	3,49	491.745	1.527.712	3,11	448.262	1.334.110	2,98
MAKEDONYA	348.409	600.633	1,72	258.118	523.635	2,03	294.579	536.980	1,82	302.353	517.644	1,71
İTALYA	346.256	592.743	1,71	199.620	424.230	2,13	94.220	153.134	1,63	211.895	184.271	0,87
RUSYA FED.	211.890	302.040	1,43	530.850	750.974	1,41	765.911	1.057.893	1,38	1.183.507	1.567.601	1,32
İSPANYA	55.200	86.606	1,57	38.400	62.536	1,63	19.820	33.649	1,70	563.040	499.347	0,89
ARA TOPLAM	54.282.106	83.799.649	1,54	54.726.628	90.728.742	1,66	54.562.120	85.232.620	1,56	56.362.093	88.147.438	1,56
DİĞER	4.832.361	9.888.277	2,05	5.072.351	11.536.056	2,27	4.690.639	9.679.400	2,06	4.913.006	10.117.832	2,06
TOPLAM	53.389.089	81.162.833	1,52	59.114.467	93.687.926	1,58	59.798.979	102.264.798	1,71	61.275.099	98.265.270	1,60

Yeşil zeytin ihracatımızda ise, 2012/2013 ihracat sezonunda ihracat miktarı bazında ilk 5 sıranın, Irak, Almanya, ABD, Romanya ve İran olarak oluştuğu gözlemlenmektedir. İran, Irak, Almanya, ABD gibi ülkelere olan ihracatımızda artış yaşanırken, Romanya ve İngiltere'ye olan ihracatımızda gerileme yaşanmıştır.

Tablo 9: Son 4 Sezon İtibariyle Türkiye Geneli Yeşil Zeytin İhracatı

ÜLKE	2009/10			2010/11			2011/2012			2012/2013		
	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT	MİKTAR (Kg)	TUTAR (\$)	ORT. FİYAT
İRAN	3.536.148	3.763.215	1,06	2.170.222	2.512.958	1,16	524.932	562.407	1,07	663.360	625.142	0,94
IRAK	2.612.401	4.501.214	1,72	3.028.543	4.902.245	1,62	4.695.914	8.344.832	1,78	5.442.895	10.010.938	1,84
ALMANYA	1.961.860	5.240.108	2,67	2.160.138	5.995.857	2,78	1.895.664	4.998.403	2,64	2.185.775	5.424.110	2,48
A.B.D.	929.699	1.771.836	1,91	1.292.408	2.513.618	1,94	1.157.614	2.163.434	1,87	1.555.864	2.931.447	1,88
ROMANYA	838.691	1.321.270	1,58	773.370	1.237.496	1,60	901.422	1.325.257	1,47	805.495	1.082.855	1,34

S.ARABİSTAN	490.679	876.789	1,79	472.927	834.332	1,76	394.536	754.866	1,91	543.078	1.026.630	1,89
BİRL. KRALLIK	316.074	824.493	2,61	318.620	914.900	2,87	334.788	818.141	2,44	309.638	792.841	2,56
HOLLANDA	282.731	536.172	1,90	131.016	405.658	3,10	174.240	368.055	2,11	227.171	518.546	2,28
BULGARİSTAN	159.470	247.796	1,55	91.787	151.771	1,65	102.585	133.779	1,30	157.832	171.602	1,09
MAKEDONYA	104.761	183.233	1,75	88.535	174.571	1,97	108.060	181.631	1,68	117.385	202.200	1,72
FRANSA	102.587	316.264	3,08	140.172	420.629	3,00	103.111	258.505	2,51	101.006	264.808	2,62
BELÇİKA	95.242	266.834	2,80	87.393	290.181	3,32	63.153	205.505	3,25	63.944	214.914	3,36
AVUSTURYA	81.935	201.016	2,45	125.746	317.704	2,53	130.541	310.691	2,38	182.047	407.451	2,24
İTALYA	45.360	146.511	3,23	30.150	98.005	3,25	90.143	146.106	1,62	78.624	115.083	1,46
DANİMARKA	15.773	42.237	2,68	24.484	64.952	2,65	42.411	86.518	2,04	19.582	46.259	2,36
ARA TOPLAM	11.573.411	20.238.988	1,75	10.846.977	20.660.314	1,90	10.719.114	20.658.130	1,93	12.453.696	23.834.826	1,91
DİĞER	1.660.480	3.464.191	2,09	1.716.848	3.820.380	2,23	2.008.735	3.781.298	1,88	2.673.553	4.989.240	1,87
TOPLAM	13.233.891	23.703.179	1,79	12.563.825	24.480.694	1,95	12.727.849	24.439.428	1,92	15.127.249	28.824.066	1,91

Son on sezona ilişkin aşağıda yer alan tablodan genel olarak siyah zeytin ihracatımızda sürekli bir artışın olduğu, ihracatçılarımızın üretim dalgalanmalarına rağmen yurt dışındaki pazarlarda istikrarlı bir biçimde var olmak için çalıştıkları sonucuna ulaşabiliriz. Ülkemiz rekoltesinin artmaya başladığı 2012/2013 sezonunda ise siyah zeytin ihracatımızın miktar ve değer bazında bir önceki sezona göre artış gösterdiği gözlemlenmektedir. 2012/2013 sezonunda 86 ülkeye ve 4 serbest bölgeye ihracatı yapılan siyah zeytinde ortalama ihraç fiyatları ise geride bıraktığımız sezonda 1,60 ABD\$ olarak gerçekleşmiştir. 2013/14 ihraç sezonunun ilk 5 aylık döneminde ise ihracatımız miktar bazında 31.211 ton değer bazında ise 52.573.657 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10: Son 10 Sezon İtibariyle Türkiye Geneli Siyah Zeytin İhracatımız ve Ortalama İhraç Fiyatları

SEZONLAR	MİKTAR (KG)	TUTAR (\$)	ORTALAMA FİYAT (\$/KG)
2003/2004	43.452.885	54.030.375	1,24
2004/2005	41.380.275	44.286.111	1,07
2005/2006	48.023.740	65.919.496	1,37
2006/2007	56.657.348	72.989.290	1,29
2007/2008	52.967.699	90.390.044	1,71
2008/2009	53.765.230	81.724.467	1,52
2009/2010	59.194.714	93.975.728	1,58
2010/2011	59.798.979	102.264.798	1,71
2011/2012	59.252.759	94.912.020	1,60
2012/2013	61.275.099	98.265.270	1,60
2013/2014	31.211.951	52.573.657	1,68

*01.10.2013-15.03.2014 dönemi

Yeşil zeytin ihracatımızda geçtiğimiz sezonlarda gözlemlenen periyodisiteye bağlılığın son yıllarda azaldığı göze çarpmaktadır. 2005-2006 sezonunda 6.305 ton yeşil zeytin ihracatı yapılmışken bu ürünün ihracatı 2006/2007 sezonunda 10.626 ton'a ulaşmış, 2007/2008 sezonunda ise 6.471 ton düzeyine gerilemiştir. 2011/2012 sezonunda 12.727 ton olarak gerçekleşen ihracatımız 2012/13 ihraç yılında da 15.127 ton seviyesine ulaşmıştır. Yeşil zeytin ihracatımız 2012/2013 sezonunda 82 ülke ve 5 serbest bölgeye gerçekleştirilmiştir.

Tablo 11: Son 9 Sezon İtibariyle Türkiye Geneli Yeşil Zeytin İhracatımız ve Ortalama İhrac Fiyatları

SEZONLAR	MİKTAR (KG)	TUTAR (\$)	ORTALAMA FİYAT (\$/KG)
2003/2004	7.770.051	12.684.254	1,63
2004/2005	16.212.173	32.724.886	2,02
2005/2006	6.304.839	12.526.550	1,99
2006/2007	10.625.917	19.376.960	1,82
2007/2008	6.470.868	16.657.203	2,57
2008/2009	9.115.384	18.135.136	1,99
2009/2010	13.233.891	23.703.179	1,79
2010/2011	12.563.825	24.480.695	1,95
2011/2012	12.727.849	24.439.428	1,92
2012/2013	15.127.249	28.824.066	1,91
2013/2014	7.516.823	14.065.440	1,87

*01.10.2012-15.03.2013 dönemi

Tablo 12: Son 8 sezon Sofralık Zeytin Ortalama İhrac Fiyatları(\$/Kg)

SEZONLAR	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Siyah Zeytin	1,37	1,29	1,71	1,52	1,58	1,71	1,60	1,63	1,68
Yeşil Zeytin	1,99	1,82	2,57	1,99	1,79	1,95	1,92	1,97	1,87

*01.10.2012-15.03.2013 itibariyle

Tablo 13: Başlıca Üretici Ülkelerin Sofralık Zeytin Üretimi ve İhracatı

ÜLKELER	2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013		2013/2014	
	Üretim (Bin Ton)	İhracat (Bin Ton)	Üretim (Bin Ton)	İhracat (Bin Ton)	Üretim (Bin Ton)	İhracat (Bin Ton)	Üretim (Bin Ton)	İhracat (Bin Ton)	Üretim (Bin Ton)	İhracat (Bin Ton)
İSPANYA	492,6	225,1	608,6	211,3	519,3	215	487,7	210	513,1	220
YUNANİSTAN	107	49	135	53	110	44	160	67	94	52
TÜRKİYE	390	65,5	330	72	400	60	410	70	430	70
MISIR	409	71,5	350	78	500	100	375	95	400	95
ARJANTİN	220	110	250	66,5	200	70	60	68	140	112
SURİYE	135	24	147	30	172	35	172	35	172	35
ARA TOPLAM	1753,6	545,1	1.820,6	510,8	1901,3	524	1.664,7	545	1.749,1	584
DİĞER ÜLKELER	614,90	147,9	902,4	142,7	673,2	160	759,8	157	825,4	151
DÜNYA	2.368,50	693	2.723	653,5	2.574,5	684	2.424,5	702	2.574,5	735

* UZK Tahmini Verileridir. (AB içi ticaret dahil değildir)

Uluslararası Zeytin Konseyi'nin (International Olive Council) 27-28 Kasım 2013 tarihleri arasında Madrid'de gerçekleştirilen Ekonomi Komitesi toplantısı sırasında dağıtılan sunumlardan temin edilen verilerin yer aldığı Tablo 13'te, başlıca üretici ülkelerin son beş sezonda gerçekleştirdikleri ve içinde bulunduğumuz sezon için öngörülen sofralık zeytin üretim ve ihracat rakamlarıdır. Tablodan da anlaşılacağı üzere İspanya dünyada en çok sofralık zeytin üretiminin

gerçekleştirildiği ülkedir. İspanya sofralık zeytin ihracatında da ilk sıradadır. UZK'nın verilerine göre ülkemizin dünya sofralık zeytin üretiminde ve ihracatında aynı biçimde üçüncü sırada kendine yer edindiği anlaşılmaktadır.

BÖLÜM V

2014 YILI İŞ PROGRAMI

1. Birliğimizin uğraşım sahasındaki ürünlerin ihracatının istikrarlı bir şekilde devamını sağlamak, ihracatçılarımıza sürekli ve rekabetçi hammadde tedarikinin sağlanması için Dahilde İşleme Rejimi konusundaki çalışmalara devam etmek,
2. Üyelerimiz arasında işbirliği ve dayanışmayı geliştirmek,
3. Üyelerimizin ortak sorunlarına çözüm aramak,
4. Zeytin ve zeytinyağının gerek yurt içi gerekse yurtdışında tüketiminin artması amacıyla Türk zeytin ve zeytinyağının tanıtımını yapmak,
5. Türk çiftçisinin zeytin yetiştiriciliğine ilgisinin artırılması, yeni zeytin plantasyonlarının oluşturulması için çalışmalar yapmak, ülkemiz zeytin ağaç varlığının artırılması için girişimlerde bulunmak,
6. Birliğimiz uğraşım sahasına giren maddelerin tarımdan kaynaklanan sorunlarının Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nca çözümler getirilmesi amacıyla girişimlerde bulunmak,
7. Bölgemiz üniversiteleri, istasyonları ve enstitüler ile iletişim kurularak zeytin ve zeytinyağı üretimi, tarımı ve işlenmesi konularında bilimsel çalışmaların yapılması için girişimlerde bulunmak,
8. Sektörde kaliteli sofralık zeytin ve zeytinyağı işleme tekniklerini açıklayan kitapçık, vb. yayınların hazırlanması çalışmalarına devam etmek,
9. Sektörümüz üreticilerinin tamamının desteklenmesi için yapılan çalışmalara devam etmek,
10. Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarının, markalı, private label ve küçük ambalajlı ürünlerde daha yüksek tutularak teşvik edilmesi yönündeki girişimlere devam etmek,
11. Ülkemizin ihracatının geliştirilmesine yardımcı olacak ulusal ve uluslararası sergi, fuar, konferans, seminer vb. organizasyonlara katılmak ve/veya düzenlemek, ihracat aşamasındaki ürünlerin ihracatının istikrarlı bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak,
12. Firmalarımızın önemli sorunlarından olan zeytin kara suyunun geri dönüştürülmesi ve bertarafı sırasında yaşanan sorunlara ilişkin araştırma ve çalışmalara devam etmek,
13. Uluslararası Zeytin Konseyi ve AB standartlarına uygun olmayan, kolon zeytinyağı ile prina yağı tağşişi içeren zeytinyağlarının iç ve dış ticaretinin önlenmesine ilişkin çalışmalara devam etmek,
14. Ülkemizin UZK faaliyetlerine katılımı etkin olarak sağlanarak Türk zeytinyağının tanıtım alanında bilgi verilmesi çalışmalarına devam etmek.